

Інноваційні технології навчання у розвитку творчих здібностей учнів на уроках математики

Учитель математики Селидівської ЗОШ №2 Кулак Р.В.

Освіта – найпотужніша та найпотрібніша ланка повноцінного життя людини. Канула в минуле архаїчна формула «Я – вчитель, ти – учень». На противагу їй зайняла тверді позиції формула успіху «Учитель + учні = партнери».

Життя доводить, що в складних умовах, що постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до використання нових ідей, задумів, нових підходів та рішень. Це людина, яка володіє певним переліком якостей, а саме: рішучістю, вмінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення.

Щоб формувати креативну або творчу особистість у процесі навчання математики сьогодні, кожен учитель повинен бути обізнаним із сутністю творчого процесу, сучасними уявленнями про нього, методами вивчення творчості, якостями творчої особистості та їх системою, щоб мати змогу формувати такі якості у школярів. Кожний учитель має вміти діагностувати рівень творчості, знати основні форми, шляхи і механізми формування творчої особистості, зокрема головний з них — творчу задачу.

Для досягнення мети намагаюсь застосовувати як класичні, так і сучасні методи і прийоми, як от проблемний метод, навчальну дискусію, бесіду, самостійну роботу, прийоми «мозковий штурм» та «ланцюжок», широко застосовую проблемний метод та метод проектів.

Готуючись до уроку, завжди пам'ятаю про необхідність диференціації навчання як запоруки ефективності навчального процесу. «Сильні» учні, швидше опанувавши чергову тему, потребують на негайне підвищення рівня завдань, адже вони повинні постійно знаходитись у стані пошуку аби не втратити інтересу до навчання. Але яке задоволення читається в очах

«слабкого» учня, який тільки-но зробив своє власне відкриття, хоч би воно й було просто розумінням базового правила або розв'язання завдання. Такий учень вже готовий творити, йому теж потрібне завдання по силам.

Математика починається зовсім не з рахунку, що здається очевидним, а з... загадки, проблеми. Щоб у учня розвивалося творче мислення, необхідно, щоб він відчув подив і цікавість, повторив шлях людства в пізнанні, задовольнив з апетитом виниклі потреби в записах. Тільки через подолання труднощів, вирішення проблем, дитина може увійти у світ творчості.

Учителю слід пам'ятати, що на кожному уроці учням повинно бути цікаво й зрозуміло те, що вони вивчають, тому велику увагу слід приділяти формуванню й розвитку творчості учнів. Насамперед, пам'ятаємо, що всі діти різні. Від народження дитина має задатки, розвиваючи які, ми перетворюємо їх у здібності. Наприклад, кожна людина має музичні задатки, але не в кожного розвинуті здібності написати або відтворити вже написану музику. Як правило, коли діти приходять до школи, то в них вже сформовані деякі здібності. Завдання вчителя — помітити їх, допомогти дитині їх розвинути, створити умови для проявлення і формування нових здібностей. Тому дуже зручно використовувати для досягнення своєї мети різні форми й методи проведення уроку.

Давнє прислів'я говорить: «Учитель повинен дати від себе, щоб учень прийшов до себе». Але чому вчитель, який однаково дає всім учням, не однаково навчає тридцять осіб, які «приходять до себе»? Відповідь на це питання я знайшла в біблійних притчах.

В одній з них розповідається як господар, від'їжджаючи надовго й далеко й турбуючись про своїх слуг, яких залишає, дає їм у борг гроші, кожному однакову суму. Повернувшись з мандрівки, кличе він слуг.

Перший, прийшовши до господаря, повернув йому увесь борг зі словами: «От всі твої гроші, ті самі, які ти мені дав. Я їх зберіг, незважаючи на скрутний для мене час. Я і моя сім'я голодували, але не витратили жодної із твоїх монет».

Інший слуга, повертаючи борг говорив: «Ось, господарю, мій борг та ще й відсотки, які я зміг заробити, зайнявшись на твої гроші своєю справою. Вона незначна, але мені і сім'ї на життя вистачає».

Третій прийшов і сказав: «Ти поділився зі мною, чим міг, я прийшов повернути тобі втричі більше, і при цьому я ніскільки не обіднію. Завдяки твоїм грошам та своїй праці я сам став господарем». Чітко виділяються три рівні людських здібностей.

Умовно їх можна позначити так: 1-й рівень — люди, які здатні взяти все, що їм дають, але не здатні зберегти або зберігають з великими труднощами, тобто їх здібності нижче від середнього; 2-й рівень — люди, які можуть спокійно взяти те, що їм дають, постійно працюючи, спокійно його збільшити, тобто їх здібності середнього рівня

Думаю, що більшість людей належить саме до цього рівня. Тягнемось до знань, учимось, пізнаємо, щось винаходимо, щось відкриваємо. Дійсними творцями культури, всього технічного прогресу є люди третього рівня здібностей. Вони здатні не тільки взяти, але й в багато разів збільшити. Це Ломоносови, Ньютони, Менделєєви, Архімеда. Їхні здібності вище від середнього рівня.

Повірте і перевірте. Кожний знає свій рівень здібностей. Жодний слабо підготовлений учень не візьметься розв'язувати задачу підвищеної складності, а якщо це й станеться, то, не розв'язавши її раз—другий, він наступного разу візьме задачу, яку в змозі виконати сам. Інша справа, діти із заниженою самооцінкою. Завдання вчителя-допомогти таким дітям відкритися, повірити у свої сили, почати творити.

Я вважаю, що це можна зробити використовуючи на уроках математики новітні продуктивні техніки. Під час таких уроків учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення